Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	1407493
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2024 - 9
Portefeuillehouder	B. Heller	Datum	4 maart 2024
Informatie bij	Rivkah Wiener	Tel. nr.	14035

Onderwerp
Vervolg asielaanpak

Kernboodschap
Op 1 februari 2024 is de spreidingswet in werking getreden. Hilversum heeft een taakstelling van 536 opvangplekken voor asielzoekers toebedeeld gekregen. De spreidingwet stuurt op een provinciaal plan met de verdeling van de taakstellingen op 1 november 2024 en realisatie van de taakstelling voor 1 juli 2025.

Deze brief gaat over het plan van aanpak (bijlage 1) waarmee de zoektocht naar asiellocaties wordt ingericht. Daarbij is de Beleidsagenda asielaanpak, door de raad vastgesteld op 20 december 2023, leidend. De beleidsagenda biedt de gemeente uitgangspunten en een afwegingskader waarmee, ongeacht de hoogte van de taakstelling, asielopvang vormgegeven kan worden.

In het plan van aanpak vertaalt het college de actuele taakstelling van 536, op basis van het uitgangspunt kleinschaligheid uit de beleidsagenda (ongeveer 120 per locatie), naar vier locaties in totaal. De asielzoekers die verblijven in Gooiland Hotel worden bij deze taakstelling door het college meegeteld. In Gooiland Hotel verblijven nu 148 en mogelijk 174 asielzoekers, afhankelijk van het lopende onderzoek naar de uitbreiding binnen Gooiland n.a.v. gedane toezegging in de raadsvergadering op 31 januari 2024. Met Gooiland Hotel bestaat een tijdelijke overeenkomst van 1 jaar sinds 1 januari 2023, met de mogelijkheid tot maximaal 4 jaar (1 januari 2027) te verlengen.

Taakstelling incl. Gooiland Hotel zonder uitbreiding	536-148 = 388
Taakstelling incl. Gooiland Hotel met uitbreiding	536-174 = 362

Zolang de opvang in Gooiland Hotel goed blijft verlopen, kunnen deze opvangplekken tot 1 januari 2027 behouden blijven. Dit betekent dat, zonder significante verlaging van de taakstelling er vanaf de start van 2027 een nieuwe (permanente) opvang beschikbaar dient te zijn ter vervanging van Gooiland Hotel.
Aan het besluiten om een locatie voor asiel te realiseren gaan altijd vier fases vooraf, welke in het plan van aanpak nader worden toegelicht:

1. Voorbereiding: als een geschikte locatie zich aandient wordt deze vanuit perspectief van de gemeente en COA (de uiteindelijke exploitant) onderzocht.
2. Voorgenomen besluit door het college over de locatie.

3. Gesprek met de raad en direct daarna omwonenden over de locatie.
4. Definitief besluit door het college.

Aanleiding

Op 1 februari is de spreidingswet (ofwel Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvang voorzieningen) in werking getreden. Het doel van deze wet is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielzoekers over alle provincies en gemeenten. De gemeentelijke taakstelling voor Hilversum voor 2024 en 2025 is 536, te realiseren voor 1 juli 2025. Het kader voor het uitvoeren van de spreidingswet is de beleidsagenda asielopvang, die is vastgesteld door de gemeenteraad op 20 december 2023. De beleidsagenda schetst een model op locatieniveau, een concept om asielopvang zó te realiseren dat dit voor zowel omwonenden als asielzoekers op verantwoorde wijze kan plaatsvinden. Zoals besproken in de raadscommissie kan dit model, in principe los van een taakstellingsaantal, zo vaak als nodig is worden toegepast. Het college vertaalt de actuele taakstelling, op basis van het uitgangspunt kleinschaligheid uit de beleidsagenda (ongeveer 120 per locatie), naar vier locaties in totaal.

De spreidingswet staat toe dat gemeenten, op provinciaal niveau, met elkaar in gesprek gaan over een andere verdeling van de taakstelling, zolang de provinciale taakstelling gehaald wordt. Uitgangspunt van Hilversum hierin is, zoals vastgesteld in de Beleidsagenda Asielopvang, dat elke gemeente een eigen verantwoordelijkheid heeft voor het realiseren van de gemeentelijke taakstelling en geen taakstelling van anderen op zich zal nemen. Op 1 november 2024 moet vanuit de Provinciale Regietafel worden aangegeven worden hoe de provinciale taakstelling wordt verdeeld en of deze ook wordt gerealiseerd.

Uitvoering

De spreidingwet stuurt op een realisatie van de taakstelling voor 1 juli 2025. Het zoeken en vinden van geschikte locaties is geen gemakkelijke opgave. Het is zeer de vraag of er naast Gooiland Hotel drie geschikte locaties gevonden kunnen worden die op deze termijn gerealiseerd zijn. De snelheid wordt bepaald door de haalbaarheid voor inwoners en de eigen organisatie, maar ook door het aanbod van de markt, alsmede de vraag in hoeverre (ver)bouw noodzakelijk is, de beschikbaarheid van nutsvoorzieningen, materialen en aannemers. Dit met in het achterhoofd de ervaring die we hebben opgedaan bij de opvang van Oekraïners.

Het ingeschatte haalbare aantal tegelijk te ontwikkelen asiellocaties wat het college betreft is twee. Hierin is zowel meegewogen wat dit van de Hilversumse samenleving vraagt, als wat zorgvuldig qua proces is te organiseren voor de eigen organisatie. Dit betekent niet dat pas na opening van de eerste twee locaties verder gekeken wordt, maar wel dat de taakstelling gefaseerd wordt opgepakt. Gestart wordt met het zelf zoeken van één concrete locatie, waarbij we open staan voor een tweede locatie als zich hiertoe een concrete kans voordoet vanuit de samenleving. Blijft deze uit, dan zullen we zelf de zoektocht naar een tweede locatie oppakken. Het totale tijdspad voor realisatie van de taakstelling is afhankelijk van de haalbaarheid ervan.

Betrokkenheid raad en omwonenden

Het informeren van de raad en de omwonenden bij een locatie spelen een belangrijke rol in het plan van aanpak (zie fase 3 in de bijlage). Nadat het college een voorgenomen besluit heeft genomen volgt een uitnodiging voor een besloten bijeenkomst waar raadsleden worden bijgepraat en vragen kunnen stellen over het voorgenomen locatiebesluit. Na afloop van deze bijeenkomst wordt een Raadsinformatiebrief gestuurd.

De dag erna worden omwonenden geïnformeerd en uitgenodigd voor een bijeenkomst. Bij deze omwonendenbijeenkomst staat de vraag ‘wat is er nodig bij het realiseren van deze asiellocatie?’

centraal. Net als tijdens het beleidsagenda traject staat daarmee niet ter discussie *of* we het gaan doen, maar *hoe* we het gaan doen. De uitkomst van fase 3 wordt verwerkt tot een afsprakenkader dat integraal onderdeel uitmaakt van de afspraken met COA en de definitieve besluitvorming door het college (fase 4). Na definitieve besluitvorming wordt de raad per brief geïnformeerd en kan ontwikkeling of verbouw van een locatie starten.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n):
1. Plan van aanpak locatiezoektocht asiel

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op internet onder “Vergaderstukken”, B en W-vergadering van 27 februari 2024.

Plan van aanpak

Locatiezoektocht asielopvang

Van	Programma Opvang Vluchtelingen
Aan	Burgermeester & Wethouders
Portefeuillehouder	Bart Heller
Steller	Marije Top
Bijlage bij collegevoorstel “Vervolg asielaanpak”	

Aanleiding

Sinds 1 februari 2024 is de spreidingswet van kracht. Op basis van de spreidingswet heeft de gemeente Hilversum een taakstelling van 536 plekken voor asielopvang. Het kader voor het realiseren van deze plekken is de Beleidsagenda asielaanpak die in december 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit plan van aanpak beschrijft de stappen die worden gezet om te komen tot geschikte locaties en de communicatie daarover.

Uitgangspunten

De uitgangspunten die voor de locatiezoektocht en het voldoen aan de taakstelling onder de spreidingswet worden gehanteerd, zijn vanzelfsprekend de uitgangspunten uit de beleidsagenda asiel en het daarbij horende afwegingskader. Hieronder valt ook het uitgangspunt kleinschaligheid, dat in de beleidsagenda is vertaald naar een omvang van ongeveer 120 mensen per locatie. O.b.v. de actuele taakstelling gaat het college uit van (afgerond) vier locaties (van iets grotere omvang).

Nu de definitieve wet duidelijk is, komen hier nog twee uitgangspunten bij:

- Het ingeschatte haalbare aantal tegelijk te ontwikkelen asiellocaties is 2. Hierin is zowel meegewogen wat dit van de Hilversumse samenleving vraagt, als wat zorgvuldig qua proces is te organiseren voor de eigen organisatie. Dit betekent niet dat pas na opening van de eerste twee locaties verder gekeken wordt, maar wel dat de taakstelling gefaseerd wordt opgepakt. Gestart wordt met het zelf zoeken van één concrete locatie, waarbij we open staan voor een tweede locatie als zich hiertoe een concrete kans voordoet vanuit de samenleving. Blijft deze uit, dan zullen we zelf de zoektocht naar een tweede locatie oppakken. Het totale tijdspad voor realisatie van de taakstelling is afhankelijk van de haalbaarheid ervan.
- Met de kennis van nu tellen de gerealiseerde plekken voor noodopvang in Gooiland Hotel mee als gerealiseerde opvangplekken. Met Gooiland Hotel is de afspraak dat jaarlijks op basis van een evaluatie wordt besloten of verlenging aan de orde is, met een maximale periode van vier jaar.

Fase 1: Voorbereiding

De voorbereidingsfase bestaat uit:

- Bestuurlijke afspraken met COA over de inhoud van de beleidsagenda als harde randvoorwaarde om tot locaties te komen. Daarbij wordt ook het tempo dat haalbaar is als kader meegenomen.
- Inventarisatie van geschikt vastgoed en geschikte kavels: van longlist naar shortlist. Hierbij is een brede zoekopdracht, toetsing aan het afwegingskader, onderzoek op papier bij gemeente en COA en bij mogelijke geschiktheid ook een schouw op locatie met meerdere partijen (COA, brandweer, GGD) aan de orde.

Fase 2: Voorlopige besluitvorming

Als uit de voorbereiding een locatie volgt die geschikt is, neemt het college een voorlopig besluit.

Fase 3: Gesprek met raad en omwonenden

De vraag die hier centraal staat is “wat is er nodig om asielopvang op deze locatie goed vorm te geven?”

Deze fase bestaat uit:

- Besloten fysieke bijeenkomst voor de raad om de raad te informeren en te horen wat er nodig is voor de raad om asielopvang op deze locatie goed vorm te geven.
- Brief met informatie naar omwonenden met uitnodiging voor gesprek. Deze uitnodiging wordt snel na de bijeenkomst met de raad verspreid.
- Informatie naar de pers. Dit gebeurt nadat de raad en omwonenden zijn geïnformeerd.

Onderdeel van het gesprek is in ieder geval:

- Zorgen en vragen uit de buurt
- Feitelijke informatie over de planvorming op deze locatie
- Wat is er nodig om asielopvang in deze buurt goed vorm te geven

De uitgangspunten

De uitgangspunten die tot op heden in het kader van “wat is er nodig” zijn gehanteerd, blijven van toepassing. Denk daarbij aan gesprekken in kleine groepen en ruimte om te luisteren. Het gesprek met omwonenden stopt niet na een eerste bijeenkomst, maar krijgt vervolg voor degenen die dat willen in de vorm van een buurtbeheergroep, die gedurende de bouw/ ontwikkelperiode en na opening regelmatig bijeenkomt. Er wordt een omgevingsmanager aangesteld om goed bereikbaar en in contact te zijn.

Fase 4: Definitieve besluitvorming

Voor definitieve besluitvorming is nodig:

- Inzicht in de procedures die moeten worden doorlopen om de locatie te ontwikkelen, daarbij gelden altijd de reguliere procedures bij bijvoorbeeld een bestemmingsplanwijziging
- Bestuurlijke afspraken met COA over de condities waaronder deze locatie ontwikkeld wordt en de wensen uit de buurt worden meegenomen

- Definitieve besluitvorming door het college met verwerking van de feedback uit de raad en omwonenden en de afspraken met COA als onderlegger.

Vervolg

Na de definitieve besluitvorming start de ontwikkeling van de locatie of het kavel. Het gesprek met raad en omwonenden stopt dan niet. Omwonenden blijven geïnformeerd via nieuwsbrieven of de eerder genoemde buurtbeheergroep. De raad zal worden geïnformeerd als er nieuwe ontwikkelingen zijn.